

Kiitos kirjeestänne / Pro Mattilanlampi ry,

Hämeen ELY-keskus arvioi tällä hetkellä, onko Valtatie 4:n oikaisusta aiheutunut sellaisia ennakoimattomia vaikutuksia, jotka olisi tullut ottaa huomioon vesilain mukaisessa luvassa ESAVI/85/04.09/2014, 9.12.2015 (muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 20.12.2016) tai joiden perusteella hanke olisi voinut olla lupavelvollinen myös Mattilanlammen pohjoisosan valuma-alueella, joka ei kuulu luvitettuun hankkeeseen. Ohimenevistä, rakennusaikaisista haitoista ei tyyppillisesti synny korvattavaa haittaa, joten arvioinnin tueksi tarvitaan lisää seurantatietoa ojavesistä ja Mattilanlammesta. Velvoittavia määräyksiä vesilain mukaisissa asioissa voi antaa vain lupaviranomainen eli Etelä-Suomen aluehallintovirasto – joko haitankärsijöiden, valvontaviranomaisen (ELY:n) tai luvanhaltijan itsensä hakemuksesta.

Vastauksia joihinkin esille nostamiinne asioihin:

- Mattilanlammen vesien luonnollinen purkusuunta on Kurjenlahteen. Vanhoista ilmakuvista voidaan päätellä, että Mattilanlammen vedet ovat laskeneet nykyistä reittäjän jo ainakin vuonna 1948. Laskupuroa / -noroa on vuosien mittaan varmasti perattu suuremmaksi kaivamalla. Vuonna 1960 on haettu ojitustoimitustakin Mattilanojan perkaukselle. Suunnitelma on laadittu vuonna 1968. Asiakirjojen perusteella suunnitelmasta on vuonna 1970 toteutettu kuivatusalue 1 eli Mattilanlammen pohjoispäähän laskevan ojan perkaus sekä Mattilanlammen laskuojan perkaus.
- Vuoden seurantajakson jälkeen voidaan arvioida, onko seurantatietoa riittävästi vai onko tarvetta sopia Väyläviraston kanssa jatkosta.
- Mattilanlampi on nimestään huolimatta järvi eikä edes ihan pieni. Esimerkiksi vesilaissa (2 luku 11 §) on määrätty, että ” muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.” Eli pienvesistönä pidetään alle 1 ha suuruisia vesistöjä.
- Valtatie 4:n nykyinen linjaus sijoittuu Mattilanlammen valuma-alueelle. En pidä realistisena ehdotustanne hulevesien johtamisesta Jääsjärven suuntaan, etenkin putkessa Huiskanharjun läpi.
- Hämeen ELY-keskuksen käsityksen mukaan öljyvahingon siivoaminen kuuluu sen aiheuttajalle, yleensä mukana on liikennöitsijän vakuutusyhtiö tai viime kädessä tienpitäjä eli Uudenmaan ELY-keskus.
- Mattilanlammen vedenlaadun analyysituloksia on toistaiseksi niin vähän, että niiden perusteella ei voi tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä lammen veden laadusta.
- Kunta- ja Järjestö-HELMI-avustusta voi hakea mille tahansa hankkeelle, mutta Hämeen ELY:n luonnonvarayksiköstä saamani vastauksen perusteella Mattilanlampi ei lähtökohtaisesti liity niihin teemoihin, joihin Kunta- ja Järjestö-HELMI-ohjelma on tarkoitettu. Hämeen ELY-keskuksen tiedossa ei ole, että Mattilanlammella olisi erityisen arvokasta lajistoa tai luontotyyppisiä, joita Valtatie 4:n hulevedet uhkaisivat. Lainausta www-sivulta:

Teemat

Soiden ennallistaminen

Lintuvesien ja kosteikkojen kunnostaminen ja hoito

Hankkeet voivat kohdistua SPA-alueille ja muille arvokkaille suojelualueiden lintuvesille, TAI suojelualueiden ulkopuolisille alueille, jolloin kohteen tulee sijoittua arvokkaan lintuveden välittömään läheisyyteen tai Helmi-keskitymälle.

Suojelualueiden ulkopuolelle perustettavia kosteikkoja koskevat seuraavat ehdot:

- Yksittäisen kosteikkokohteen pinta-alan tulee olla pääsääntöisesti vähintään 1 ha. Tästä voidaan poiketa pienempien kohteiden muodostamien kokonaisuuksien osalta, mikäli ne sijaitsevat lähekkäin ja yhdessä täyttävät pinta-alavaatimuksen.
- Hankkeella tulee olla kaikkien maanomistajien suostumus kunnostukseen
- Hakija sitoutuu kohteen jatkohoitoon sekä esittää suunnitelman sen toteuttamisesta. Kohteella sekä sen lähiympäristössä tulee järjestää tehokas vieraspetojen pyynti.
- Kohteella harjoitetaan vesilintujen kestävä metsästystä tai se on rauhoitettu metsästykseltä. Kosteikolla ja sen lähiympäristössä ei harjoiteta vesilintujen ravintohoukuttelua.
- Kosteikkoihin ei lueta rakennettuja tai rakennettavia kosteikkoja, joiden tarkoituksena on esimerkiksi hulevesien hallinta, muutoin kuin silloin, kun näihin kohdistuvilla toimenpiteillä parannetaan arvokkaan Helmi-elinympäristön tilaa tai jos rakennetulle kosteikoille on jo muodostunut erityisiä linnustoarvoja.

Perinneympäristöjen kunnostaminen ja hoito

Metsäisten elinympäristöjen hoito

Pienvesien ja rantaluonnon kunnostaminen

Pienvesillä tarkoitetaan Helmi-ohjelman mukaisia pienvesikohteita, joita ovat purot ja norot, lähteet, lähteiköt ja tihkupinnat, fladat ja kluuvijärvet sekä näiden esiasteet, sekä pienet, monimuotoisuudeltaan arvokkaat lammet. Puron määritelmänä käytetään vesilain tulkintaa, jonka mukaan puroksi luetaan jokea pienempi virtaavan veden vesistö, ja jonka valuma-alue on joen valuma-aluetta pienempi eli alle sata neliökilometriä.

Rantaluontokohteilla tarkoitetaan rantoja, joiden kunnostustoimenpiteillä on mahdollista vaikuttaa arvokkaan lajiston tai luontotyypin suojelutason parantamiseen. Rantaluontokohteilla tarkoitetaan rantaluontotyyppisiä, joiden hoito- ja kunnostustoimenpiteillä on mahdollista vaikuttaa arvokkaan lajiston tai luontotyypin suojelutason parantamiseen.

- Lisätietoja Kunta- ja Järjestö-Helmi-hausta on osoitteessa [Kunta- ja Järjestö-Helmi - ely - ELY-keskus](#)
- Hulevesien haitta-aineiden puhdistamista koskevat tekniikat ovat pitkälti vielä tutkimusasteella. Lahdessa Helsingin yliopiston ja LUT-yliopiston tutkimushankkeissa on tehty jo pidempään tutkimusta hulevesistä ja niiden haitta-aineista. Tutkimus on keskittynyt pääasiassa kaupunkiympäristöihin, mutta sieltä voisitte tiedustella, onko jo olemassa ratkaisuja myös maaseudun ojavesille tai maanteiden hulevesille.

Toivottavasti tämä vastasi kysymyksiinne.

Helka Sillfors

Ylitarkastaja, vesilain valvonta

helka.sillfors@ely-keskus.fi

+358 295 025 027, vaihde 0295 025 000

Ympäristöyksikkö

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti

www.ely-keskus.fi/hame